

*15. obljetnica dolaska
pape Ivana Pavla II.
na Trsat*

Marijin Trsat

VJESNIK SVETIŠTA MAJKE BOŽJE TRSATSKE - RIJEKA
GODINA LI - GOSPA TRSATSKA - BROJ 1/2018. - ISSN 1331-703

UVODNIK

GOSPA TRSATSKA

fra Bernard Barbarić, gvardijan i Čuvar Svetišta

Poštovani štovatelji Marijini, dragi hodočasnici Trsatskog svetišta Majke milosti!

Pred nama je novi broj Marijina Trsata kojim počinje sezona hodočašća na ovaj drevni hodočasnički brežuljak.

Kroz stotine godina i kroz mnoge generacije ovo je mjesto bilo mjesto susreta s Bogom živim kojemu nas njegova Majka uvijek upravlja: "Što god vam rekne, učinite" (Iv 2,5). Svjedočanstva mnogih djela Božjih i danas rese našu zavjetnu kapelu. Svjedočanstva vjere i povjerenja u Oca koji brine za nas.

I danas nakon toliko godina tražimo Istinu koju nam jedino on može ponuditi, snagu koju nam jedino on može dati, nadu koju jedino on ispunja svojim smislom.

Ovo naše Svetište otvara vrata svim iskrenim tražiteljima Isusa po Mariji. Ona je svojim očima gledala Navještenje i prihvatila "neka mi bude", ona je rodila Boga i pokazala ga pastirima, najmanjima u tadašnjem

društvu, ona je primila mudrace na poklonstvu svom sinu, ona je stajala pod križem slušajući riječi "majko, evo ti sina". Ona nam ostaje trajna zagovornica i zaštitnica na putu prema svojem sinu.

Neka nam svima ova hodočasnička godina bude izvorom milosti kao što je to bila sv. papi Ivanu Pavlu II. koji nam je ostavio svoju oporuku: "molite za mene za života i kad umrem".

Slavimo petnaest godina od njegova posjeta 2003. godine. Slavimo 30 godina od posjete Majke Tereze ovom Svetištu 1978. Majka Marija joj je bila utjeha i snaga u svim naporima.

Mnogi od nas živi su svjedoci Marijine milosti na ovom našem brežuljku. Sve vas dočekuje ona koja nas je primila kao svoju djecu pod križem.

Iskreno vas pozdravljam u ime sve braće Franjevaca koji služe u ovom svetištu i zazivam na vas i sve vaše zagovor Majke Božje Trsatske.

Izdaje:

Uprava Svetišta
Majke Božje Trsatske
izlazi 3 puta godišnje

Glavni i odgovorni urednik:
fra Bernard Barbarić

List uredio:

fra Mario Zubak

Lektura i korektura:

Ana Pelčić
Martina Kekelj
Sara Lerga

Fotografije:

Arhiva Svetišta
WEB
fra Ervin Jozić

Fotografija na naslovnici:

Papa Ivan Pavao II. u
Svetištu Gospe Trsatske

Zadnja stranica:

Marisela Host

Adresa uredništva:

Frankopanski trg 12,
HR-51 000 Rijeka;
Tel. 051/452-900

Web stranica Svetišta:

www.trsat-svetiste.com.hr

Facebook:

Svetište Majke Božje
Trsatske - Rijeka

E-mail adresa:

franjevacki.samostan.trsat@gmail.com

ISSN 1331-703

BROJ: 1/2018

Godina izlazenja: LI

Gospa Trsatska 2018., Rijeka

IZ PORUKE PAPE FRANJE ZA USKRS 2018.

KRISTOVO USKRSNUĆE - PRAVA NADA SVIJETA

papa Franjo

„Isus je uskrsnuo od mrtvih.“ Ovaj proglas odzvanja u Crkvi diljem svijeta, zajedno s pjesmom „Aleluja: Isus je Gospodin, Otac ga je uskrsnuo i trajno je Živ među nama“.

Sâm je Isus najavio svoju smrt i uskrsnuće sa slikom zrna pšenice. Rekao je: „ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod“ (Iv 12, 24). Evo, upravo to se dogodilo: Isus, pšenično zrno koje je Bog posijao u brazdi zemlje, umro je ubijen od grijeha svijeta, ostao je dva dana u grobu; ali u toj je njegovoj smrti sadržana sva snaga Božje ljubavi, koja se objavila i očitovala trećeg dana: Uskrs Krista Gospodina.

Mi kršćani vjerujemo i znamo da je Kristovo uskrsnuće prava nada svijeta, ona koja ne razočarava. To je snaga pšeničnog zrna, one ljubavi koja se spušta i daje se do kraja, i koja stvarno obnavlja svijet. Ova sila i danas

donosi ploda u brazdama naše povijesti obilježene tolikim nepravdama i nasiljima. Ona donosi plodove nade i dostojanstva gdje su siromaštvo i isključenost, gdje je glad i nezaposlenost, među prognanike i izbjeglice – s kojima današnja kultura odbacivanja nerijetko postupa kao s otpadom, među žrtve trgovine drogama, trgovine ljudima i ropstava našeg vremena.

I nama, kao i ženama koje su pohrlile na grob, upućene su ove riječi: „Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu!“ (Lk 24, 5-6). Smrt, samoća i strah nemaju više posljednju riječ. Postoji riječ koja seže dalje i koju samo Bog može izgovoriti: to je riječ uskrsnuća. Snagom Božje ljubavi ona „ništi grijeh, pere krivice, i nevinost vraća palima, a radost tužnima. Dokida mržnju, uspostavlja slogu i svladava nasilje“.

SVETI IVAN PAVAO II. U RIJECI

SVETAC NAŠIH DANA

Jakov Kršovnik, Frama Trsat

Ove godine u trsatskom Svetištu obilježava se 15 godina sjećanja na Papin posjet kojega Riječani, i svi koju su mu prisustvovali, čuvaju na posebnome mjestu u svojim srcima.

Karol Wojtyła, budući papa Ivan Pavao II., rođen je u Poljskoj u malome mjestu Wadowicama 18. svibnja 1920. kao najmlađi od troje djece u obitelji Karola i Emilije Wojtyle. Nakon smrti Ivana Pavla I., odabran je za njegova nasljednika kao 264 papa Katoličke Crkve. Njegov pontifikat obilježila su brojna međunarodna apostolska putovanja (104) među kojima su i tri posjeta Hrvatskoj.

Riječkim vjernicima posebno je drag onaj treći, od 5. do 9. lipnja 2003. godine, kada je Papa posjetio Rijeku, Dubrovnik, Osijek, Đakovo i Zadar. Bogoslovno sjemenište u Rijeci bilo je mjesto noćnoga počinka sv. Ivana Pavla II. te je Sveti Otac iz Rijeke odlazio posjetiti druge hrvatske gradove. U nedjelju 8. lipnja, na svetkovinu Duhova, sv. Ivan Pavao II. predvodio je sveto misno slavlje na Delti tijekom kojega je ohrabrio vjernike i pozvao hrvatski narod da bude „narod nade.“ Toga popodneva

Papa je posjetio i trsatsko Svetište te se klečeći molio pred slikom Majke Božje Trsatske. Papinu svetost i poniznost mogli smo prepoznati u njegovim riječima koje je izgovorio u Svetištu: „Nadam se da će me se Gospa Trsatska sjetiti i nakon smrti.“

Papin posjet nosio je moto „Obitelj – put Crkve i naroda“, sjetimo se posebno danas riječi iz enciklike Centesimus annus sv. Ivana Pavla II.: „Prva i temeljna struktura u korist ‘ljudske ekologije’ jest obitelj u smislu što u njoj čovjek prima prve i odlučujuće spoznaje o istini i o dobroti, uči što znači ljubiti i biti ljubljen i, stoga, što znači konkretno biti osoba.“ Kako bi se to ostvarilo, trebamo početi od sebe, imati više razumijevanja prema svojim ukućanima, roditeljima, djeci, braći, sestrama u svim situacijama. Molimo Isusa Krista da nam udijeli milost i strpljivost da se trudimo što više biti Njegovi, u odnosu prema našoj obitelji te u odnosu prema svima s kojima se susrećemo.

SJEĆANJE TRSATSKOG GVARDIJANA KOJI JE UGOSTIO PAPU SVETI OTAC NA TRSATU

fra Matija Koren

Već je petnaest godina od toga nezaboravnog događaja – dolaska najčasnijeg trsatskog hodočasnika pape Ivana Pavla II. u naše Svetište. Bilo je to u nedjelju, na blagdan Duhova, 8. lipnja 2003. godine. Prije podne bili smo okupljeni na riječkoj Delti gdje je Papa u svojoj propovijedi osobito naglasio: „Nalazimo se podno brijega na kojemu leži Trsatsko svetište...” S mukom je tek u trećem pokušaju izrekao tu tešku riječ „trsatsko”, a mnoštvo ga je nagradilo dugotrajnim pljeskom. Papin posjet Trsatskom svetištu bio je predviđen za

popodneve sate. Jasno, svi smo u Svetištu nestrpljivo očekivali taj trenutak. Dok se Papa s pratnjom penjao na Trsat, dočekivalo ga je oduševljeno mnoštvo uzduž ulica kojima se kretala kolona vozila, mnoštvo na trgu pred crkvom i u Marijinom perivoju. Da ga okupljeni bolje vide, Papin automobil je prošao polukružnom stazom ispred Svetišta. Uz njega je bio i riječki nadbiskup Ivan Devčić. Pred Svetištem ga je pozdravio naš provincijal fra Lucije Jagec i ja kao gvardijan i čuvar Svetišta. Na ulazu u crkvu srdačno ga je dočekao i pozdravio i nezaboravni fra Serafin Sabol.

Crkva je bila prekrasno okićena, a u njoj su bili okupljeni naši biskupi, franjevci čuvari Svetišta, sestre sv. Križa na službi u Svetištu, naš pjevački zbor na koru i svi oni koji su imali tu sreću da mogu dočekati Papu u Svetištu.

Na prolazu od crkvenih ulaznih vratiju do oltara Gospe Trsatske Svetom Ocu i njegovoj pratnji ukratko sam razlagao povijest Trsatskog svetišta.

Došavši do oltara Gospe Trsatske, Papa se spustio na klekalo i udubio se u tihu molitvu u kojoj ga nije moglo ništa omesti. Predano je promatrao sliku Gospe Trsatske, a zatim predvodio pripravljenu zajedničku molitvu te spontano izrekao svoje tumačenje prastare slike Gospe Trsatske. Potom je Svetištu darovao krunicu (koja se sada nalazi u našoj riznici) i taj dar popratio riječima: „Molite za mene dok sam živ, a i kad budem umro!”

Pred samim oltarom, nakon što je Papa sjeo u stolicu, upravio sam Papi riječi pozdrava na talijanskom i na

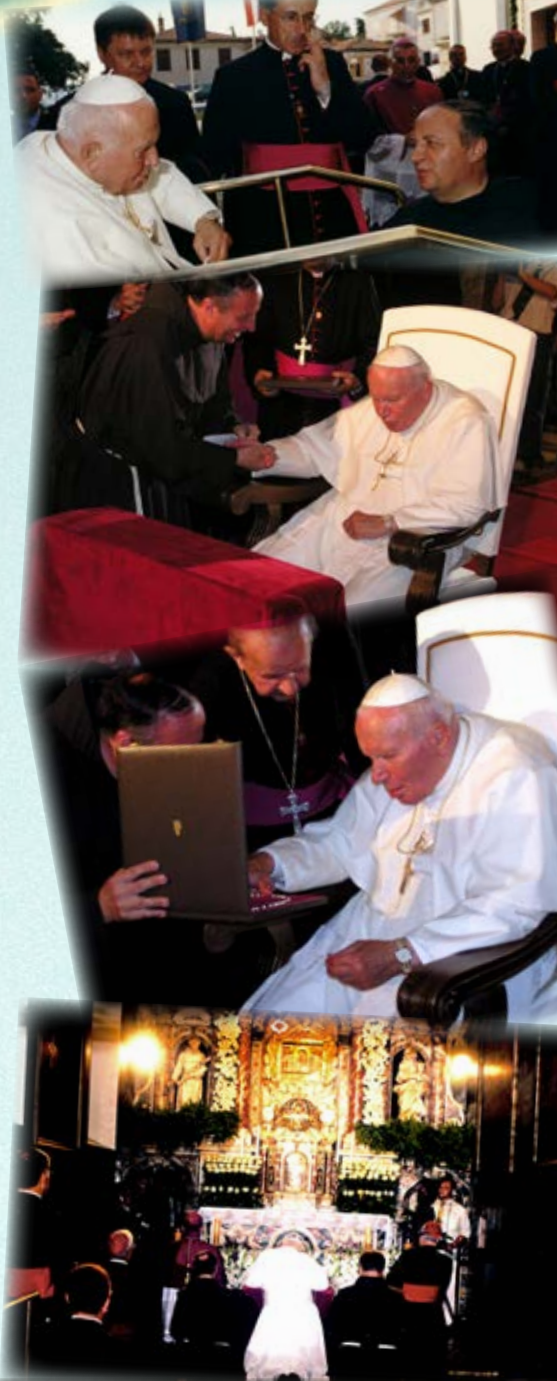
poljskom jeziku: „Dragi Sveti Oče! Srdačno Vas pozdravljam i dobro nam došli! Pozdravljam Vas u ime brojnih hodočasnika koji i danas, nakon sedam stoljeća postojanja, dolaze u ovo Svetište. Posebno Vas pozdravljam u ime sinova sv. Franje Asiškoga jer mi smo već pet i pol stoljeća čuvari ovoga Marijinog svetišta na Trsatu. Vaša pobožnost prema Majci Božjoj nam je primjer veće odanosti prema 'Redemptoris mater'. Od Vas učimo biti potpuno njezini. Zato je ovaj Vaš hodočasnički pohod za nas blagoslov i događaj koji postaje dio trajnog bogatstva i programa Trsatskog svetišta. Zahvaljujem Vam za dar Vašeg pohoda, za Vaše služenje Crkvi, za ohrabrenje hodočasniciima Majci Božjoj na Trsatu i za Vašu ljubav prema našoj domovini. Mir i dobro! Witamy serdecznie!"

Kao dar predali smo Papi „Raj duše“ Katarine Frankopan i faksimil-izdanje povijesti Trsatskog svetišta „Historia Tersattana“ Franje

Glavinića. To su dva najstarija spisa o Trsatskom svetištu. S očitim zanimanjem Papa je primio u ruke Litanije Gospe Trsatske iz Raja duše koje su osobitim zauzimanjem našega fra Emanuela Hoška za ovu zgodu prevedene na Papin materinski jezik.

Na jednostavan, ali očinski način Papa je dopustio da mu pristupe svi nazočni franjevci, stariji i mlađi te svi ostali prisutni u Svetišću. Kratko sam nastojao predstaviti svakoga Svetome Ocu. On nas je sve, i onako starački nemoćan, oduševio svojom ljudskošću, svojom dobrotom, ljubavlju, osjećajem za svakoga. Doista je to za mene i za svakoga od nas prisutnih bio nezaboravan događaj.

Udijelivši nam svoj blagoslov, Papa se s pratnjom oprostio od Svetišća, a svi mi smo ih ushićeno otpratili, zahvalni Bogu za taj jedinstveni događaj u povijesti našega Svetišća.

UZ OBLJETNICU PAPINOG POSJETA TRSATU - ENCIKLIKA IVANA PAVLA II. O DJEVICI MARIJI REDEMPTORIS MATER - MAJKA OTKUPITELJEVA

fra Mato Zirdum

U punini vremena poslao je Otac svoga Sina „da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni“ (Iv 3,16). To je „trenutak kada Duh Sveti, koji je već izlio na Mariju iz Nazareta puninu milosti, u djevičanskom krilu oblikuje ljudsku narav Kristovu“. Crkva u liturgiji pozdravlja Mariju kao svoj početak promatrajući njezino bezgrešno začće kao unaprijed ostvarenu spasenjsku milost Vazma. „Doista, kao što zvijezda danica (Stella matutina) zajedno sa zorom pretječe izlazak sunca, tako i Marija od samog trenutka svog bezgrešnog začća pretječe dolazak Spasitelja, Sunca pravde u povijesti ljudskog roda.“ Marija neprestano prethodi narodu Božjemu te njezin izvanredni put vjere predstavlja stalnu usporednicu za Crkvu, počevši od trenutka kada je uvedena u otajstvo Krista po navještenju anđelovu, koji ju pritom ne oslovljava njezinim imenom Mirjam već kao „milosti puna“, čime obznanjuje jedinstveni blagoslov kojim je počašćena od Svevišnjega, a prije svega njenim izabranjem za Majku Sina njegova; ovo je trenutak utjelovljenja Sina Božjega kada spasenjski dar kojim Bog daruje sebe i svoj život svem stvorenju, a izravno čovjeku, dosiže svoj vrhunac. Marija kroz mnoge godine ostaje prisno povezana s otajstvom svojega Sina i napreduje na svom putu vjere na isti način na koji je Isus „napredovao u mudrosti... i milosti pred Bogom i ljudima“ (Lk 2,52). Blagoslov postiže svoju puninu kada Marija stoji pod križem svoga Sina (usp. Iv 19,25) gdje je sačuvala svoje sjedinjenje s Njim, sjedinjenje po vjeri, postavši kraljicom, zagovornicom, učiteljicom, zaštitnicom svih nas, Majkom Crkve. „Kako je izvanredna, kako herojska tada bila poslušnost vjere koju je Marija iskazala pred nedokučivim sudovima Božjim. Ova njezina herojska vjera prethodi apostolskom svjedočanstvu Crkve

i ostaje pohranjena u srcu Crkve kao osobiti poklad objave Božje.“

Svi oni koji iz pokoljenja u pokoljenje, iz svih naroda, primaju apostolsko svjedočanstvo Crkve, imaju udio u samoj vjeri Marijinoj u kojoj se krije ključ jedinstva svih kršćana, „da budu jedina obitelj Božja na zemlji“. Kao što je Marija poslužila otajstvu utjelovljenja te vjerno koračala za svojim sinom u vjeri, neprestano surađujući i posredujući za nas, tako i Crkva trajno ostaje u službi otajstva posinjenja, po milosti. Tako Marija „svojim materinstvom u Duhu, grli sve i svakoga u Crkvi, grli također sve i svakoga pojedinoga po Crkvi.“

Svoj izljev srca i duše uobličien u ovu encikliku, sveti Ivan Pavao II. završava marijanskom antifonom Slavna Majko Spasitelja, koja odražava i njegov put vjere, riječima „O pomози narodu što pada, ali želi ustati“, kojima je izražena istina o velikom preokretu, trajnom preokretu između padanja i dizanja, između čovjeka grijeha i čovjeka milosti i pravедnosti.

Kako sam papa otkriva svoj preokret prema pobožnosti Bogorodici: „Dok sam se prije suzdržavao u strahu da bi pobožnost prema Presvetoj Djevici mogla priječiti, umjesto otvoriti put prema Isusu, shvatih kako se događa upravo suprotno; shvatih da je prava pobožnost prema Majci Božjoj kristocentrična te duboko utemeljena u tajni Presvetoga Trojstva, u otajstvima Utjelovljenja i Otkupljenja. Naš odnos prema Majci Božjoj bitno proizlazi iz našeg odnosa s Isusom.“¹ Kao potvrda ovoga dovoljno je pogledati njegov papinski grb i geslo „Totus tuus“ gdje je jasno iskazao svoje potpuno predanje Isusu, po Mariji.

¹ Papina izjava o Raspravi o Pravoј pobožnosti Blaženoј Djevici Mariji sv. Ljudevita Monforta.

UZ OBLJETNICU PAPINOG POSJETA TRSATU

KRIŽNI PUT NADAHNUT IVANOM PAVLOM II.

fra Vedran Barbarić

Dok ove godine u našem svetištu slavimo 15. obljetnicu dolaska pape Ivana Pavla II. na Trsat, u Korizmi smo molili dva križna puta nadahnuta dvjema enciklikama sv. pape Ivana Pavla II.

Prvi križni put nadahnut je enciklikom „*Salvifici doloris*“ (Spasonosno trpljenje), a drugi enciklikom „*Dives in misericordia*“ (Bogat milosrđem).

Ukrižnomputu nadahnutom enciklikom Spasonosno trpljenje vidimo kako je različito raspoloženje kojim čovjek ulazi u svoju patnju. Ipak se može predmnijevati da gotovo uvijek svaki čovjek ulazi u patnju s čovjeku svojstvenim prosvjedom i sa svojim pitanjem „Zašto?“.

Svaki postavlja pitanje o smislu trpljenja te na svojoj ljudskoj razini traži odgovor na to pitanje. Zacijelo to pitanje više puta postavlja i Bogu, kao što ga je i Krist postavio. Osim toga, čovjek ne može ne primijetiti da onaj komu to svoje pitanje postavlja i sam trpi, te da mu želi odgovoriti s križa, iz središta osobnog trpljenja. Uza sve to ponekad treba vremena, čak mnogo vremena dok se taj odgovor ne počne u cjelini shvaćati. Krist zaista ne odgovara izravno i ne odgovara apstraktno na ljudsko pitanje o smislu trpljenja. Čovjek čuje njegov spasonosni odgovor u onoj mjeri u kojoj sam postaje sudionikom Kristovih patnji.

Odgovor koji dolazi po tom sudjelovanju, duž puta unutarnjeg susreta s Učiteljem sa svoje je strane nešto više od apstraktnog odgovora na pitanje o smislu trpljenja. Taj je odgovor prije svega zov. To je zvanje. Krist ne tumači apstraktno razloge trpljenja, nego prije svega kaže: „Slijedi me!“, „Dođi! Svojim trpljenjem sudjeluj u djelu spasenja svijeta koje se vrši mojim trpljenjem, mojim križem. I

kako čovjek uzima svoj križ duhovno se sjedinjujući s Kristovim križem, tako se pred njim otkriva spasenjsko značenje trpljenja. Taj smisao čovjek ne otkriva na svojoj ljudskoj razini, nego na razini Kristove patnje. No istodobno taj spasenjski smisao trpljenja s Kristove razine silazi na čovjekovu razinu i na određeni način postaje njegov osobni odgovor. I tada čovjek u svojem trpljenju nalazi unutarnji mir, čak duhovnu radost.

Druga enciklika je „*Dives in misericordia*“ (Bogat milosrđem). Cijeli križni put prožet je mislima kako nas patnja Kristova, po milorđu Božjem liječi i čuva od naših slabosti i grijeha. Molilo se milosrdnog Oca, koji je svoju ljubav objavio u Sinu Isusu Kristu i nanovo izlio na nas Duha Svetoga, Tješitelja, i povjerio mu se cijeli svijet i svakog čovjeka napose. Neka pridigne nas grešnike, izliječi našu slabost, porazi naše zlo, učini da svi stanovnici zemlje iskuse Njegovo milosrđe, kako bi u Bogu Ocu i Sinu Isusu Kristu, po Duhu Svetom našli izvor nepresušne nade.

UZ OBLJETNICU PAPINOG POSJETA TRSATU

KRIST NA ŽALU

fra Marko Dominik Ricov

“Krist na žalu” (španj. “Pescador de hombres”, eng. “Lord, You Have Come”, polj. “Barka”) je poznata kršćanska pjesma koju je 1974., pod izvornim nazivom “Pescador de hombres” (“Ribar ljudi”), napisao i skladao španjolsko-baskijski salezijanski svećenik i skladatelj Cesáreo Gabaráin.

Pjesmu je 1974. ili 1975. na poljski jezik preveo salezijanski svećenik Stanisław Szmidt.

Nakon što je čuo poljski

prijevod pjesme, sveti papa Ivan Pavao II. je zavolio ovu pjesmu. Velečasni Szmidt se ugodno iznenadio kada je, tijekom hodočašća u Gnieznu, čuo Svetog Oca kako pjeva pjesmu iz srca.

Jednom prilikom vlč. Szmidt je odlučio posjetiti Svetog Oca na općoj audijenciji na Trgu svetog Petra. Kada je papa bio udaljen od njega oko 3, 4 koraka, vlč. Szmidt mu je rekao kako je pjesmu napisao

na poljskom jeziku, te ga je na to papa poljubio u čelo.

Također, sam papa Ivan Pavao II. je pjesmu 1979. preveo na hrvatski jezik pod nazivom “Krist jednom stade na žalu” što je svakako jedan od razloga zbog čega je pjesma veoma popularna u našoj zemlji.

Prevedena je na više od osamdeset svjetskih jezika.

UZ PRVU GODIŠNJICU SMRTI - SJEĆANJE NA FRA SERAFINA

FRA SERAFIN I ZBOR SVETIŠTA – NERASKIDIVA VEZA

Cvetan Pelčić, Zbor Svetišta Majke Božje Trsatske

U nedjelju, 21. siječnja obilježili smo prvu obljetnicu smrti našeg dragog fra Serafina Sabola prigodnim programom u auli pape Ivana Pavla II., a zatim i misom zadušnicom za pokojnog fra Serafina u našem Svetištu.

Dakako da obilježavanje obljetnice nije nikako moglo proći bez sudjelovanja zbora Svetišta Majke Božje Trsatske, štoviše zbor s voditeljicom Klaudijom Kraljić je bio jedan od inicijatora obilježavanja obljetnice smrti.

Fra Serafin je bio duboko povezan sa zborom Svetišta, bio je duhovni vođa zbora i u sve svoje projekte koje je ostvario uključivao je zbor koji se uvijek spremno i rado odazivao. U posljednja dva desetljeća zbor je svojim nastupima bio sudionik svih velikih događanja u Svetištu. Fra Serafinovom zaslugom zbor je ostvario brojna gostovanja u našem gradu i okolici, ali i izvan domovine.

Članovi zbora prema fra Serafinu osjećaju veliko poštovanje i nakon njegove smrti, koje iskazuju čestim obilascima njegovog posljednjeg počivališta na trsatskom groblju. Bili su uz njega za života u sretnim trenucima, ali i u onim bolnim i teškim. Njegova smrt svih nas je pogodila. Zbor je izgubio velikog prijatelja i dobročinitelja.

No, kaže se da dragi ljudi ostaju u našim srcima, a iza njih ostaju njihova djela. Tako je i fra Serafin nama ostavio puno toga. Svetište je za njegovog gvardijanata, a i poslije imalo prilike doživjeti velike događaje poput gradnje Marijina Perivoja, 700. obljetnice Svetišta, 300. godina krunjenja slike Majke Božje Trsatske, a najvažniji događaj bio je dolazak jednoga pape na Trsat – pokojnog Svetog Oca Ivana Pavla II.

Taj događaj nadahnuo je fra Serafina da pokrene gradnju Pastoralnog centra aule Ivana Pavla II. i kipa Trsatski hodočasnik. Danas ta dva zdanja svjedoče uspomeni na fra Serafina. Upravo unutar kompleksa Pastoralnog centra pape Ivana Pavla II., danas zbor ima svoju prostoriju gdje održava pjevačke probe. Koliko god puta da prođem pored kipa i uz aulu, moje su misli na toga velikog čovjeka.

No, kada spominjemo lik i djelo fra Serafina, nama pjevačima članovima zbora Svetišta Majke Božje Trsatske pada na um samo jedna misao – zajedništvo. Upravo zahvaljujući

njemu, našem duhovnom voditelju, u trenucima druženja s njime naučili smo da budemo složni i jedni za druge. Svima nama članovima zbora zbor je poput druge obitelji. Pjesma je dvostruka molitva, ona povezuje ljude. Fra Serafin je za života gradio mostove među ljudima različitih uvjerenja i svetonazora. Zbog toga je u našoj sredini bio izrazito omiljen. I on je zavolio ovaj naš domaći primorski kraj, naš predivni grad i naš Trsat. O tome svjedoči i to da su ga još za života prozvali fra Serafin Trsatski. Zahvaljujući njemu Trsat je u zadnjih dvadesetak godina postao glavna hodočasnička točka ovog dijela Hrvatske, pa i Europe.

Upravo to zajedništvo koje je toliko fra Serafin naglašavao za svog života, potaklo nas je da obilježimo prvu obljetnicu njegove smrti. U prigodnom programu u auli zbor je na početku izveo veličanstvenu skladbu "Magnificabitur" fra Miroslava Grđana. Za ovu priliku izveo ju je na hrvatskom prepjevu fra Gabrijela Đuraka "Proslavit će se". Skladba je to za solistu, mješoviti zbor i orgulje, inače prikazana za blagdan sv. Franje, a koju zbor redovito izvodi tom prigodom.

Uz navedenu skladbu izvedene su omiljene pjesme fra Serafina koje je često znao zapjevati s nama: "Tisuć puta zdravo budi" i "Oči u oči".

Na kraju prigodnog programa prikazan je kratki audio – vizualni prikaz o fra Serafinu koji upravo on završava pjevanjem naslova njegove omiljene pjesme koju smo ga mi članovi zbora naučili i to je uvijek s ponosom isticao – "Tu je ljubav moja", a zbor i dupkom ispunjena aula je nastavila pjevati: "...i klapa stara, a lipi kanat naš leti va noć, sope armonika, prati gitara, meni još vrime ni za doma poč!"

Poruka je to ne samo cijelog filma, nego i cijelog bogato ispunjenog života našeg dragog fra Serafina Trsatskog – tamo gdje je on, tu je njegova ljubav, a to je bila njegova Rijeka, njegov Trsat i svi mi koji smo bili dijelom njegovog života! Bogu hvala!

UZ SVETKOVINU USKRSA

UKAZANJE USKRSLOGA NJEGOVOJ MAJCI

fra Darko Tepert

U klastru našeg trsatskoga Svetišta nalazi se freska fra Serafina Schöna koja prikazuje ukazanje uskrsloga Isusa Blaženoj Djevici Mariji. Osim toga, od sedam radosnih otajstava Franjevačke krunice, na osobiti način privlači pozornost šesto otajstvo u kojem se razmatra kako je Isusa „Bezgrešna Djevica s radošću prva uskrsloga vidjela“. Privlači pozornost jer se ukazanje uskrsloga Isusa ne spominje nigdje u kanonskim evanđeljima. Uz to, u bazilici Svetoga groba u Jeruzalemu franjevci se, između ostaloga, brinu i za kapelu Ukazanja Uskrsloga njegovoj Majci. Postavljaju se pitanja odakle je došla ova tradicija o kojoj nam Sveto pismo šuti i kako se ona ukorijenila u Franjevačkom redu?

Svjedočanstva apokrifa

Prvo pitanje odvodi nas do 4. stoljeća i apokrifnog Gamalielova evanđelja koje se bavi danom uskrsnuća. Ono je, naravno, napisano mnogo kasnije od naših kanonskih evanđelja koja su sva nastala u prvom stoljeću. U njemu čitamo kako je na uskrsno jutro Blažena Djevica Marija rano ujutro došla na Isusov grob i našla ga praznog, a kamen je s njega bio odvaljen. U nastavku se kaže kako joj se ukazao Bog te joj rekao: „Ženo, zašto plačeš i tako tužna žaluješ nad grobom u kojem više nema tijela?“ Ona odgovara: „Upravo me to i žalosti, Gospodine! Ne nalazim u grobu tijelo svoga ljubljenoga sina kako bih ga oplakala i tako ublažila svoju tugu.“ Tada joj odgovara uskrsli Isus: „Zar se nisi umorila plačući od početka sve do sada? Dugo si plakala nad praznim grobom. Da si kojim slučajem našla ovdje tijelo svoga sina, tvojim tužaljicama i suzama ne bi bilo kraja.“ Nakon podužeg razgovora

između Djevice Marije i njezina uskrsloga Sina kojega ona još ne prepoznaje, razgovora koji vrlo slični razgovoru između Uskrsloga i Marije Magdalene u vrtu, kako nam ga prenosi Ivanovo evanđelje, u apokrifnom Gamalielovu evanđelju čitamo ove riječi Uskrsloga njegovoj Majci: „Prolila si dovoljno suza. Onaj koji je bio razapet sada je živ i razgovara s tobom i ovaj koji te tješi upravo je onaj kojega tražiš. On je onaj koji se odijeva u nebeski grimiz. Onaj čiji grob tražiš jest onaj koji je razbio brončana vrata i oslobodio zarobljene u podzemlju. Shvati moju milost i moje milosrđe, Marijo! Vidiš, utješio sam te riječju života. Ne boj se, nemoj se izgubiti, dobro promotri moje lice, majko moja, i uvjeri se da sam ja tvoj sin. Ja sam Isus koji je u Betaniji uskrisio Lazara, ja sam Isus koji je uskrsnuće i život, ja sam Isus čija je krv prolivena na mučilu križa. Ja sam Isus koji tješi tvoju tugu, ja sam Isus čiju si smrt oplakala. On je sada živ! Ja sam Isus zbog čije si ljubavi prolijevala suze. Sad te on tješi svojim uskrsnućem prije nego ikoga drugoga. Nitko nije odnio moje tijelo, nego sam uskrsnuo po volji svoga Oca, majko moja. Danas si došla na grob, majko moja, dok sam ja iz podzemlja izvukao one koji su bili u lancima te sam spasio one koji su upali u grijeh.“

Kad je čula ove riječi, srce Djevice ispunilo se snagom i utjehom, prestala je plakati i nije više bila izgubljena. Njezinim je očima omogućeno da gleda i motri njegovo božanstvo. Apokrif dalje pripovijeda kako je Isus svojoj Majci dao poslanje da svima navješćuje uskrsnuće i oslobođenje onih koji su bili zarobljeni u podzemlju zbog svojih grijeha.

Krajem petog ili početkom šestog stoljeća

nastaje još jedan apokrifni spis poznat kao Knjiga Kristova uskrsnuća koji je pripisan apostolu Bartolomeju, a sačuvao se na koptskom, to jest na jeziku egipatskih kršćana. I u tom spisu Marija je na uskrsno jutro pošla na grob te u vrtu nailazi na vrtlara. On, međutim, nije Uskrsli, nego je pravi vrtlar imenom Filogen. Marija od njega čuje kako je izgledalo Isusovo uskrsnuće kod kojega se ukazalo mnoštvo anđela, a bio je prisutan i sam nebeski Otac. Filogen je sve to vidio noću. Nakon što je Marija to sve čula i njoj se ukazao njezin uskrsli Sin te ju je pozdravio i dao joj zadatak da svima navješćuje uskrsnuće. Osim toga, obećao je mir svima koji povjeruju u njegovo ime, a osobito samoj Mariji. Njoj je usto navijestio i da će ona sjediti u njegovu kraljevstvu u blaženstvu, svečano ju je blagoslovio, te joj je obećao: „Kad napustiš tijelo, ja ću sâm doći, zajedno sa svojim Ocem, s arkandjelom Mihaelom i svim anđelima, a ti ćeš biti s nama u mome kraljevstvu. Postavit ću kerube s ognjenim mačem da čuvaju tvoje tijelo, te tisuću i dvjesto anđela da ga nadgledaju do dana moga dolaska i dolaska moga kraljevstva.“

Ovo ukazanje Uskrsloga Blaženoj Djevici Mariji u svojim djelima spominje i sveti Efreem Sirac koji je živio u četvrtom stoljeću.

U franjevačkoj tradiciji

Kapela koja se nalazi u bazilici Svetoga groba i spominje se Kristova ukazanja njegovoj Majci postoji barem od prve polovice 11. stoljeća, a to znači iz vremena neposredno prije dolaska križara. Iz toga je razdoblja zasigurno i tradicija koja nekoliko lukova koje podržavaju stupovi nekadašnje bizantske bazilike Svetoga groba naziva Djevičinim lukovima, zamišljajući kako se tim putem Marija približavala grobu svoga Sina. Križari su i za ovu tradiciju znali jer su sačuvali samo taj dio bizantskoga trijema. Obje tradicije nastavit će i franjevci koji od 1335. godine čuvaju u bazilici Svetoga groba kapelu Ukazanja Uskrsloga njegovoj Majci.

Prvi put se, međutim, među franjevcima čuje o ukazanju Uskrsloga Blaženoj Djevici Mariji već kod sv. Antuna Padovanskoga, početkom 13. stoljeća. On, između ostaloga, piše: „Djevica Marija, međutim, nakon što je njezin Sin bio položen u grob, nije se ni u jednom

trenutku udaljila, kako to neki kažu, nego je ondje ostala bdjeti u suzama, dok ga nije prva vidjela kako je uskrsnuo. Zato vjernici i slave u njezinu čast subotu.“ Ove riječi sv. Antuna podsjećaju na tek nedavno ponovno otkriven tekst koji se pripisuje sv. Maksimu Ispovjedaocu (580.-662. god.). U oba teksta govori se o tome da je Marija zapravo bila jedini svjedok samog trenutka uskrsnuća. Tako je Marija, koja je bila uz svoga Sina kroz cijelu muku i smrt te ostala bdjeti uz njegov grob, jedina zavrijedila iskusiti i trenutak uskrsnuća. Riječ je o združenosti Majke i Sina u muci i u uskrsnuću. Sv. Antun na drugom mjestu govori o nerazdvojujivosti muke od uskrsnuća: „Oni žele vidjeti slavu božanstva koju su apostoli bili vidjeli, ali ne žele prihvatiti sramotu križa, Kristovo siromaštvo koje su njegovi apostoli podnosili, pa ga stoga i neće vidjeti zajedno s apostolima, nego će zajedno s bezbožnicima vidjeti samo onoga kojega su proboli.“

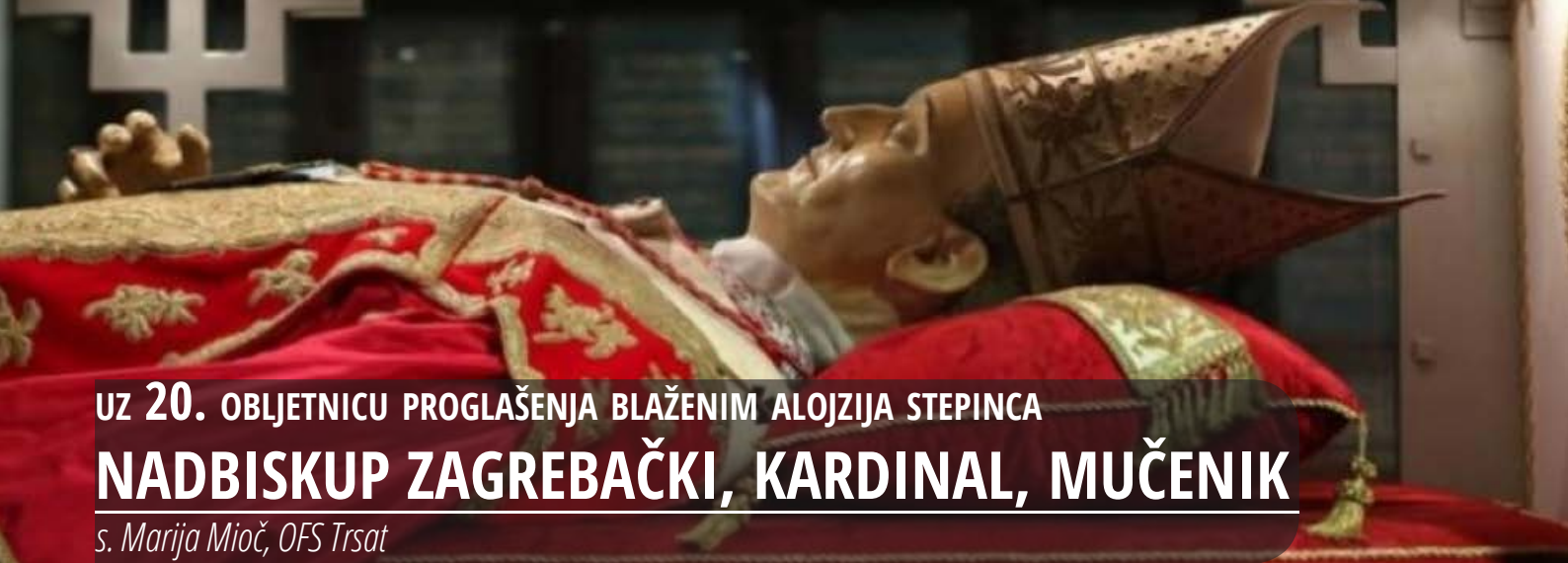
Uskrsloga može doista vidjeti samo onaj koji sudjeluje u njegovoj prethodnoj muci. Dva su iskustva nerazdvojna. Ovakvu franjevačku tradiciju svakako potvrđuje i Franjevačka krunica koja vodi molitvu od Navještenja Blaženoj Djevici Mariji, preko njezina susreta s Elizabetom i Isusova rođenja, preko poklonstva trojice mudraca i nalaska Isusa u Hramu, do ukazanja Uskrsloga svojoj Majci i njezina uznesenja i krunjenja na nebu. U svim otajstvima Marija sudjeluje u Kristovu otajstvu utjelovljenja, muke, smrti, a onda i uskrsnuća.

Sv. Ivan Pavao II.

U svome govoru prilikom molitve Kraljice neba, na Vazmeni ponedjeljak, 4. travnja 1994., sv. papa Ivan Pavao II., rekao je o Mariji i ovo: „Ona je prva primila anđeoski navještaj o utjelovljenju, pa je ona i prva koja ima primiti navještaj uskrsnuća. O tome nam ne govori Sveto pismo, ali je to uvjerenje utemeljeno na činjenici da je Marija bila Majka Kristova, Majka vjerna, Majka ljubljena, te da je Krist bio vjeran Sin svojoj Majci. Krist je dobro znao koliko je njegova smrt, njegova muka pogodila njegovu Majku. Nije ju htio tako ostaviti pod križem,

nego je već tada odmah htio svojoj Majci dati drugoga sina, sina koji će je čuvati i braniti. Sigurno je Krist u trenutku uskrsnuća mislio da najprije treba vijest o svome uskrsnuću dati svojoj Majci.“

UZ 20. OBLJETNICU PROGLAŠENJA BLAŽENIM ALOJZIJA STEPINCA NADBISKUP ZAGREBAČKI, KARDINAL, MUČENIK

s. Marija Mioč, OFS Trsat

Alojzije Stepinac peto je od osmero djece rođene u pobožnoj i radišnoj obitelji Josipa i Barbare r. Penić. Rodio se 8. svibnja 1898. godine u Brezariću, u župi Krašić. Kršten je sljedećeg dana imenom Alojzije Viktor.

Pučku školu završio je u Krašiću, a od 1909. godine kao pitomac Nadbiskupijskog orfanotrofija pohađao je gornjogradsku klasičnu gimnaziju. Nakon 6. razreda prijavljuje se kao kandidat za svećeništvo. Maturirao je 1916. godine u skraćenom školskom roku, nakon čega je mobiliziran u austrijsku vojsku. Nakon šestomjesečnog časničkog tečaja na Rijeci bio je poslan na talijanski front kod Gorice. U bitkama na rijeci Piavi u srpnju 1918. pao je u talijansko zarobljeništvo odakle je, kao solunski dobrovoljac, oslobođen u prosincu 1918. godine. U proljeće 1919. godine bio je demobiliziran.

U jesen 1919. godine upisao se na Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, ali ubrzo napušta studij da se posveti poljoprivredi u rodnom selu. U isto vrijeme aktivira se u redovima katoličke mladeži. Po želji svog oca neko vrijeme razmišlja o ženidbi.

Ljeti 1924. godine napokon se odlučuje za svećeničko zvanje. U jesen ga nadbiskup Antun Bauer šalje u rimski kolegijum Germanicum-Hungaricum te od 1924. do 1931. godine studira na Papinskom sveučilištu Gregoriani.

Dana 26. listopada 1930. godine u Rimu zaređen je za svećenika. Mladu misu slavio je u crkvi Santa Maria Maggiore, a uz njega je njegov mlađi kolega i poslije njegov nasljednik na zagrebačkoj nadbiskupijskoj katedri i prefekt Kongregacije za nauk vjere, kardinal Franjo Šeper.

U srpnju 1931. godine, kao dvostruki laureat iz filozofije i teologije, vraća se u domovinu. U punom je jeku u tadašnjoj Jugoslaviji vojna

diktatura, uz osobito nastojanje vlasti da oslabi Katoličku Crkvu.

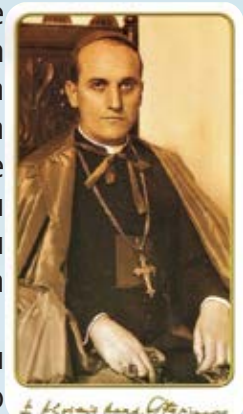
U nekoliko župa bio je kraće vrijeme upravitelj da razriješi sporove između vjernika i svećenika. U slobodno vrijeme se posvećuje karitativnom radu te nadbiskup Bauer na njegovu inicijativu 23. studenog 1931. godine ustanovljuje dijecezanski Caritas.

Hrabro se suočio s izazovima povijesti, u kojoj bijaše poslužiteljem evanđelja. Proročki je prikazivao razorne moći svih ideologija čiji je cilj bio protivan časti pravoga Boga i dostojanstva ljudske osobe. Svi prognani zbog rasne, klasne ili nacionalne ideologije u njemu su imali svoga zaštitnika. U liječenju socijalne bijede darivao je od svoga stola i od crkvenih dobara.

Osnivao je nova župna središta, marno promicao katolički tisak, uznastojao urediti katolička društva prema načelima crkvenog Učiteljstva, uključivao redovnike i redovnice u pastoralni i karitativni život Nadbiskupije te tješio i duhovno podizao obespravljeni puk.

U hrvatskome narodu širio je duh zahvalnosti prema Bogu kroz pobožnosti nadoknade za grijehe psovke i pobačaja. Gorljivo je promicao pobožnost prema Euharistiji govoreći često: „Onome tko se drži Isusa, sve biva lako!” Iskazivao je sinovsku odanost prema Bogorodici. Znakovite su njegove riječi: „Ja vjerujem da će se Rusija obratiti i da će kip Bogorodice stajati na Kremlju!”, a izraz su njegove čvrste vjere u Božju pobjedu na Marijin zagovor. Tu je vjeru krijepio moleći dnevno sva otajstva krunice.

Iz njegove predanosti u volju Božju bijaše vidljivo

“ Jeste li znali da je blaženi Stepinac u rujnu 1934. stupio u franjevački treći red te je kao trećoredac uzeo ime svog predšasnika bl. Augustina Kažotića? ”

kako životnu snagu i nauk crpi iz Biblije. Do te je mjere bio uronjen u sv. Pismo da je sva zbivanja prosuđivao na temelju Objave i u svjetlu Božje Providnosti. Utirao je u Crkvi u Hrvata put k biblijskim izvorima propovijedanja i katehizacije. Živio je od Božje riječi i njome nadahnut hrabrio druge na popravak života i evanđeosko poimanje rodoljublja. To ga je do te mjere približilo njegovim vjernicima da je Crkva u Hrvata živjela njegovim uvjerenjem, prihvatila njegov stav i jačala se njegovom vjerom.

U svakom je političkom sustavu branio slobodu i nadnaravno podrijetlo Katoličke crkve. Kada zbog vjernosti savjesti nije dopustio da Crkva postane ropkinjom komunističke ideologije te da se odcjepljenjem od Rima stvori tzv. Hrvatska nacionalna crkva, montiran mu je politički proces u kojem ga je komunistički sud 11. listopada 1946. godine osudio na 16 godina robije. Hrvatski Sabor je 14. veljače 1992. godine poništio sudsku presudu i osudio politički sudski postupak protiv Zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Za njegovu hrabrost i svjedočko trpljenje

Papa Pio XII. uvrstio ga je 12. siječnja 1953. godine u Zbor kardinala.

Njegov nastup pred sudom očitovao je živu i nepokolebljivu vjeru u božanstvo Isusa Krista, djevičansko materinstvo Blažene Djevice Marije i vječni život čovjekov. Proživljavao je Crkvu kao Mistično Tijelo Kristovo. Vidjelo se to u njegovoj skrbi za Crkvu na svim stranama svijeta, u strpljivom podnošenju patnji i poniženja, kao i u svijesti da ga molitve sveopće Crkve vežu u neraskidivo jedinstvo s Rimskim biskupom. U borbi s progoniteljima Katoličke crkve poticao je sebe i druge na vjernost riječima: „Gdje je Petar, tamo je i Crkva!” i jačao pouzdanjem: „Oluja će proći, a Bog ostaje zauvijek!”

Kroz cijeli život, a osobito u zatvoru i sužanjstvu, pokazao se kao vjeran sluga Božji. Vidjelo se da mu je Bog davao snagu za takav život vjere kojom je i druge poticao na evanđeoski oblik života. Neprestana njegova molitva, osobito za progonitelje Crkve i njegove osobe, pozivi na opraštanje i obavljanje kršćanskih kreposti odavali su čovjeka žive vjere, neslomiva pouzdanja i djelatne ljubavi.

Tako je svojim životom uistinu ostvario program što ga je zapisao 29. prosinca 1956. godine za krašičkog sužanjstva: „Naši bi se ideali mogli sažeti u jednu riječ - Bog! Bog naš uzor, Bog naš život, Bog i svjetlo naše na stazama

ovoga zemaljskog života!”

Umro je na glasu svetosti i mučeništva, u Krašiću 10. veljače 1960. godine i pokopan u zagrebačkoj katedrali. Njegov grob mjesto je neprekidne molitve i vrelo uslišanja.

U Rimu je 1981. godine službeno otpočeo kanonski postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim. U listopadu 1998. godine u hrvatskome nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke papa Ivan Pavao II. proglasio je Alojzija Stepinca blaženikom Katoličke Crkve, a uskoro se očekuje i dovršetak kanonskog postupka kanonizacije, nakon kojega će Sveti Otac proglasiti kardinala Stepinca svetim.

Bista bl. Alojzija Stepinca ispred Aule Pape Ivana Pavla II. na Trsatu

*Dei parac Virgini Mariae
in gratiarum actionem
pro innumerabilibus
beneficiis impetratis.
A. Stepinac*

Alojzije Stepinac je kao mladomislak, u zahvalu Majci Božjoj, u našem Svetištu na Trsatu ostavio izvezenu zahvalnicu koja u hrvatskom prijevodu glasi: “Bogorodici Djevici Mariji u zahvalu za bezbrojna isprošena dobročinstva.

A. Stepinac”

“ Jeste li znali da je blaženi Stepinac tijekom služenja vojničkog roka u Rijeci svake nedjelje nakon zajedničke mise pohrlao preko 561 stepenice u svetište Majke Božje na Trsat, kako bi prisustvovao još jednoj misi? Kasnije je u Svetištu ostavio svoju zahvalnicu Gospi Trsatskoj koja se danas čuva u samostanskoj riznici. ”

UZ 150. OBLJETNICU OSNOVNE ŠKOLE TRSAT

POČETAK ŠKOLSTVA NA TRSATU U SAMOSTANU

Snježana Luketić Arelić, vjeroučiteljica

Početak školovanja na Trsatu započinje u XIX. stoljeću. Do tada se pismenost i kultura na Trsatu njegovala samo u krugu trsatskih gospodara Frankopana. Trsatski kmetovi, ne mareći puno za školovanje svoje djece, koje je ionako u ono vrijeme bilo privilegija bogatih, obrađivali su vinograde, uzgajali stoku i u miru živjeli na svojem brežuljku.

Dolaskom na prijestolje Marije Terezije povijest školstva se počela mijenjati. Tako je dana 28. rujna 1770. donešena odluka prema kojoj škola postaje briga države. Četrdeset i osam godina kasnije na Trsatu počinje s radom trsatska pučka škola. Iz franjevačke kronike¹ doznajemo da je 1815. godine izvršen popis sposobne djece za školu. Bilo ih je osamdeset, 32 s Trsata, 36 s Vežice te 13 sa Sušaka.

Fra Emanuel Hoško u svojoj knjizi „Na vrhu Trsata“ između ostalog o početku škole na Trsatu piše: „Tršćanska pokrajinska vlada zamolila je provincijala ondašnje Hrvatsko-slovenske provincije, kojoj je pripadao trsatski samostan, da u samostanskim prostorijama otvori školu. Provincijal Verekund Porenta prihvatio je vladinu molbu, a gvardijan trsatskog samostana Barlam Keser ustupio je za učionicu prostranu redovničku blagavaonicu

¹ Liber Literarum Pastolarum... ab anno 1821. – 1859. str 12.

iza samostanske kuhinje.“ Tako 1818. godine započinje Prva pučka škola na Trsatu. Tadašnji učitelji su bili Karlo Grasel i Benedikt Dimmer, kako piše fra Hoško u svojoj knjizi. Obojica su bili franjevci. Tada su u trogodišnjoj pučkoj školi trsatsku djecu učili jedan učitelj (Grasel) i jedan vjeroučitelj (Dimmer). Navodi da je prema Općem školskom zakonu za zemlje pod austrijskom krunom nastava svakodnevno trajala od 8 do 11 sati prije podne i od 13 do 16 sati poslije podne. Dva puta tjedno držao je kateheta vjeronaučnu pouku po jedan sat, i to jedanput mlađima, a jedanput starijim učenicima. U preostalo je vrijeme učitelj poučavao mlađe u pisanju, čitanju i računanju, a starije također i u prepisivanju pismenih sastavaka. Osim toga vodila se briga i o darovitim učenicima za koje se vjerovalo da će napredovati do visokih škola.

Upotrebljavali su se dvojezično pisani udžbenici, usporedno s njemačkim bio je hrvatski tekst. Godine 1822. škola se zove Župna škola na Trsatu. Školska godina je trajala deset mjeseci, od polovice listopada do polovice srpnja. Za Božić i Uskrs imali su osmodnevne praznike. Postojali su i tjedni praznici – srijedom i subotom. Na polugodištu i kraju školske godine bili su javni ispiti u nazočnosti uglednih osoba iz mjesne uprave.

Prema vladinoj naredbi župnici su pred početak školske godine držali puku posebnu propovijed o korisnosti škole kako bi roditelji

redovito slali svoju djecu u školu. Svake jeseni biskupi bi podsjetili svećenike na tu obvezu.

U početku su roditelji izbjegavali slati djecu u školu, stoga je mežnjar ili općinski poslužnik išao od kuće do kuće s popisom djece i tjerao djecu u školu. Ipak to nije pomoglo pa su uveli plaćanje kazne za roditelje koji nisu slali svoju djecu u školu. Nakon ove mjere trsatska djeca redovitije su pohađala školu. Još jedan događaj koji je utjecao na redovitije pohađanje škole na Trsatu je otvaranje Tvornice papira. Trsatskim

kmetovima nije bila potrebna škola, jer bi i dalje ostali kmetovi, ali tvorničkim radnicima izobrazba je bila itekako potrebna.

Sve dotada Trsaćani su se potpisivali križićem. Osnivanjem škole na Trsatu pismenost se ubrzo poboljšala. To je sigurno zasluga ove male pučke škole koja je polaznicima dala osnove čitanja i pisanja i dakako franjevcima koju su velikodušno prihvatili zadatak poučavanja trsatske djece.

IZ ŽIVOTA SVETIŠTA

PRVI PETAK I SUBOTA U SVETIŠTU

fra Branimir Jurjević

Početak svakog mjeseca u Trsatskom svetištu obilježen je dvjema osobitim pobožnostima.

Prvog petka dan je posvećen Presvetom Srcu Isusovu dok prve subote posvećujemo naše obitelji Majci Božjoj Trsatskoj.

Za razliku od prve subote, petak je prožet još jednom pobožnošću, cjelodnevni klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Nakon posljednje jutarnje Mise svećenik izlaže Presveti Sakrament na oltar sv. Antuna Padovanskog gdje ostaje sve do početka pjevane Večernje, tj. molitve časoslova, kada se Presveti Sakrament uz pjesmu prenosi na glavni oltar. Toga se dana i liturgijski časovi srednjeg časa i službe čitanja mole u crkvi pred Presvetim.

Nakon Večernje slijedi blagoslov, završne

molitve i pohrana Presvetog Sakramenta.

Pobožnost Srcu Isusovu započinje pjevanom Zlatnom krunicom nakon čega slijede litanije Presvetom Srcu Isusovu te obnova posvete.

Pobožnost prvog petka u ovakvome obliku počela je u jesen 2017. godine.

Posveta Majci Božjoj Trsatskoj prve subote

u mjesecu počela je kao priprema za dolazak svetog pape Ivana Pavla II. u Rijeku, 2003. godine i zadržala se sve do danas.

Sama prva subota obilježena je molitvom krunice i litanija koje se često i pjevaju uz druge marijanske pjesme. Također se molitve

upućuju sv. Josipu te su popraćene prigodnom pjesmom. Po završetku litanija moli se zajednička posvetna molitva Majci Božjoj, koja nad našim narodom vjerno bdije već sedam stoljeća!

NA TRSAT PJEŠICE IZ ZAGREBA

Siniša Kovačević, hodočasnik

Nas četvorica hodočasnika iz Zagreba, Anton Đok, Ivan Ivančić, Pejo Zirdum i Siniša Kovačević, stigli smo u Svetište Gospe Trsatske na Cvjetnicu, uoči večernje Euharistije. Nakon pet dana pješčenja i prijeđenih gotovo 180 kilometara stigli smo do svoga cilja.

Odmah po dolasku srdačno nas je primio gvardijan fra Bernard Barbarić. A prisutni su bili i franjevački novaci, među kojima i fra Mato Zirdum, sin jednog od hodočasnika, koji se nalazi u Novicijatu i priprema se za službu svećenika franjevca.

Nakon kratkog odmora i okrijepe u samostanu, sudjelovali smo na večernjem misnom slavlju.

Fizički iscrpljeni, ali duhovno okrijepljeni predali smo svoje zahvalne molitve našoj nebeskoj Majci.

Na cilju smo se prisjetili kako je uopće došlo do ove ideje, kako smo se kao prijatelji jedne večeri spontano dogovorili da ćemo krenuti na pokorničko hodočašće kako bi Bogu zahvalili na obilnim darovima i milostima koje smo primili.

Naravno, svatko od nas je ponio na put i svoj osobni križ, trpljenje obitelji ili drage osobe, a molili smo putem i pred samom čudotvornom slikom „Majke Milosti“ za nakane i potrebe drugih koji bi bili s nama, no to nisu mogli, ali su u potrebi.

Također smo se prisjetili i dogodovština s

puta, kako nas je negdje iza Karlovca i Severina na Kupi zaustavila policija jer su dobili dojavu da smo migranti. Policajci su bili izuzetno profesionalni, ali morali su nas evidentirati po služenoj dužnosti.

Hodali smo uglavnom uz rub državne ceste, prolazili kroz naselja i gradove, a da ne lutamo od velike pomoći nam je bila navigacija. Spavali smo u Draganiću, Bosiljevu, Ravnoj Gori te u Fužinama gdje smo bili posebno toplo dočekani od vlasnika hotela Bitoraj gdje je uz ulaz u hotel postavljena velika slika sv. Antuna Padovanskog.

Za cijeli život pamtit ćemo svu ljepotu Gorskog Kotara, a još više njegove nimalo lake uspone Nadvučnik i Jablan. Zapravo, koliko god su usponi spori i fizički naporni, još su teži jako strmi spustovi. Putem nas je pratilo savršeno vrijeme, suprotno svim ovozemaljskim prognozama, pa smo zaključili da smo sigurno imali još jednog suputnika, Njega koji nam je pripremio put. U najtežim trenucima i iskušenjima hodočašća, kada smo se morali suočiti sa žuljevima, bolovima u mišićima, kukovima i leđima, snagu smo pronalazili u molitvi krunice. Dan nam je počinjao i završavao krunicom. Nije bilo lako, ali nije bilo ni tog umora koji bi nas toliko svladao da bismo morali odustati od cilja.

Tako smo se, ispunjeni i radosni, mogli vratiti svojim domovima.

KORIZMA I USKRS U NOVICIJATU

fra Antun Babić

Pripreve za Uskrs bile su u punom jeku i svaki je novak, uz vlastitu pokoru, vršio pokoru koju mu je odredio magistar, a sastojala se od: molitve za određenog brata, čitanja samo određenog štiva, odricanja od pojedine vrste hrane i još par osobnih odricanja ovisno od brata do brata. Najzanimljivije je bilo to da nikome nismo smjeli odati nijedan vid osobne pokore pa je bilo zabavno vidjeti nas kako tražimo svoje štivo po knjižnici pritom pokušavajući sakriti od drugih što tražimo, bilo životopis sv. Klare, sva djela o Alojziju Stepincu ili nešto drugo.

Također smo sudjelovali u uređenju i pripremi crkve za obrede koji su prethodili Uskrsu. Kako se Uskrs bližio, sudjelovali smo i na redovitim križnim putovima, a tako se i poštanski sandučić sve više i više punio raznim čestitkama redovničkih zajednica, franjevačkih provincija i ljudi koji nas prate molitvama.

Na Uskrs smo se okupili na svečanom ručku. Idućeg dana, na Uskrsni ponedjeljak, proslavili smo imendan našeg fra Benjamina, a magistar je iskoristio priliku da nas iznenadi prigodnim knjižicama o duhovnosti i euharistiji.

U srijedu uskrsne osmine otišli smo zajedno s cijelom zajednicom na "Emaus"

– „pouskrsni“ izlet. Za ovogodišnje odredište izabran je Rovinj gdje smo posjetili našu braću fra Smiljana i fra Marijana koji u tom samostanu žive od prošlog ljeta, otkad je naša provincija preuzela na upravljanje samostan u Rovinju od braće iz Zadarske provincije. Od tada taj samostan pripada i našem trsatskom bratstvu jer braća koja žive u njemu dio su našega bratstva, a samostan u Rovinju je filijalna kuća našeg trsatskog samostana.

Fra Marijan nas je proveo po crkvi i samostanu koji je uistinu impresivan, a bit će još atraktivniji kad se završe svi radovi na njegovoj obnovi, koji su u tijeku. Za to vrijeme fra Smiljan nam je pripremio obilan ručak, a mi smo, unatoč kiši, odvažno prošetali po gradu te posjetili baziliku sv. Eufemije na susjednom brežuljku.

Uskrsna radost se u našem novicijatu produžila i na cijeli tjedan nakon uskrsne osmine jer smo na drugu vazmenu nedjelju rano ujutro krenuli na tradicionalno hodočašće svih novaka iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u Asiz i ostala mjesta u središnjoj Italiji obilježena sv. Franjom.

PREDSTAVLJANJE HODOČASNIČKE GODINE 2018.

*fra Bernard Barbarić,
gvardijan i Čuvar Svetišta*

Redovni vjerski program i ponuda našega Svetišta podrazumijeva slavlje svetih misa svakoga dana u 7, 8:30 i 18:30 sati, a nedjeljama i svetkovinama u 7, 8, 9, 10, 11:30 i 18:30 sati.

Također redovno ispovijedamo uz svaku svetu misu, a dodatno dežuramo za ispovijed od ponedjeljka do subote od 9 do 12 sati i od 16 do 18 sati.

Posebnu ponudu imamo za brojne hodočasnike koji u ljetnim mjesecima subotom posjećuju naše Svetište.

U nju je uključena pobožnost križnoga puta u 9 sati na Fortici (kalvariji iznad Svetišta).

Središnji događaj svakoga hodočašća je zajedničko slavlje svete mise za sve hodočasnike u 10 sati.

Mogućnost za ispovijed za hodočasnike je već od 8 sati u Perivoju Gospe Trsatske.

Nakon zajedničke svete mise preporučamo obilazak svetišta: crkve Gospe Trsatske, kapele zavjetnih darova, Fortice s kalvarijom i pogledom na Kvarnerski zaljev. Prema dogovoru se može pogledati film o Svetištu u kapeli zavjetnih darova.

NOVI SPOMENDAN BLAŽENE DJEVICE MARIJE

MARIJA MAJKA CRKVE - MATER ECCLESIAE

fra Marijan Matijaško

Marijino majčinstvo u odnosu na Crkvu izrazio je papa Pavao VI. na završetku trećeg zasjedanja Drugog vatikanskog sabora ovim riječima : "Na čast Djevice i na našu utjehu proglašujemo Mariju Majkom Crkve, tj. cjelokupnog Božjeg naroda, koliko vjernika toliko i pastira koji je nazivaju preljubljenom Majkom". Pavao VI. će ga još jednom ponoviti u nagovoru 8. prosinca 1975. prigodom desete obljetnice završetka Drugoga vatikanskog sabora: "Ako je Marija majka Kristova po tijelu, onda je ona i duhovna majka toga tijela kome i sama, na izvanredan način pripada kao kći i sestra".

Potaknute tim riječima, mnoge su redovničke zajednice i pokrajinske Crkve počele štovati Blaženu Djevicu kao Majku Crkve. Za svetu godinu pomirenja 1975. odobren je misni obrazac pod tim naslovom i uvršten u Rimski misal među zavjetne mise Blažene Djevice Marije. Time nije proglašen nov sadržaj kršćanske vjere nego je samo jače istaknut jedan vid tradicionalne kršćanske vjere. Zbog toga Pavao VI. samo potiče da kršćanski narod još više časti Bogorodicu. Pri tome se naročito naglašavaju četiri vida:

- Marijina spremnost i potpuna podložnost Božjoj volji kada joj je anđeo navijestio da će začeti i roditi Sina,

- Kristove riječi na križu kada je Ivanu povjerio svoju Majku, a Majci povjerio Ivana, odnosno time je i nama darovao Mariju za Majku,

- Marijina nenametljiva, ali čvrsta uloga u prvoj kršćanskoj zajednici, gdje se pokazala kao ona koja zajedno s drugima iščekuje silazak Duha Svetoga, te kao ona koja je postala već tada duhovna Majka apostolima i svima drugima koji su se sastajali na molitvu i lomljenje kruha, odnosno u punom smislu riječi postala Majka Crkve,

- Marijino uznesenje na nebo kao znak ne samo njezine proslave, nego i predokusa proslave svih onih vjernika koji streme vječnoj domovini na nebu.

Zauzimanjem kardinala Franje Kuharića, papa Ivan Pavao II. 5. ožujka 1979. odobrava za čitavo područje Biskupske konferencije bivše države da se uvede blagdan Blažene Djevice Marije Majke Crkve i da se svake godine slavi na ponedjeljak poslije Duhova.

Provodeći odluku pape Franje, uredbom od 11. veljače 2018. godine, na 160-tu obljetnicu prvog ukazanja Djevice Marije u Lourdesu, Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata odobrila je upis spomena „Blažene Djevice Marije Majke Crkve“ u Opći rimski kalendar. Držeći važnim otajstvo duhovnog majčinstva Marije koja od iščekivanja Duha Svetoga do Pedesetnice nikada nije prestala brinuti kao majka za Crkvu hodočasnicu, Sveti Otac je odredio da ponedjeljak nakon Duhova, spomendan Marije Majke Crkve bude obvezatan za čitavu Crkvu rimskog obreda.

MOLITVA MAJCI CRKVE

Marijo, Majko Kristova i Majko Crkve,
srce naše kliče od radosti što si naša Majka,
a mi tvoja djeca.

Ti si postala naša Majka
kada te umirući Isus predao nama za Majku.
Ujedinjena u molitvi s apostolima,
svoje si duhovno majčinstvo
ostvarila na Duhove rađajući Crkvu u Duhu Svetom.

Od tada pa do danas nastavljaš
duhovno rađati i odgajati nove sinove i kćeri,
koji se po sakramentima tvoga Sina
ugrađuju u svetu Crkvu – Hram Božji.

Čuvaj, Majko, cijelu Crkvu!
Budi uvijek uz našeg svetog oca papu,
biskupe i svećenike.

Izmoli im jakost da neustrašivo
naviještaju i svjedoče Božju Istinu.
Nastani se u našim obiteljima
da u njima vlada ozračje nazaretskog doma:
ljubav, radost, mir i odanost volji Očevoj.

Tebi povjeravamo našu mladež;
vodi ih putem svoga Sina
da ne posrću kroz tolike pogibelji zemaljskog života.

Zakrili nas majčinskim rukama
i čuvaj od tolikih neprijatelja
koji žele uništiti svetu vjeru u ljudskim dušama.

U tolikim našim svakodnevnim tjeskobama,
žalostima, duševnim i tjelesnim bolestima,
utječemo se tvom majčinskom srcu
koje najbolje pozna svu radost nadanja i sve muke stradanja.

Pomozi nam ustrajati u molitvi Crkve
da se pokorom čistimo od grijeha,
svakodnevno napredujemo u kreposnom življenju,
te da sveto umremo u tvom naručju,
a u nebu se radujemo s tobom i Sinom tvojim,
koji s Ocem i Duhom Svetim živi i kraljuje u vijeke vjekova.
Amen!

SV. IVAN PAVAO II.

SV. MAJKA TEREZIJA IZ KALKUTE

40. OBLJETNICA (1978. - 2018.)

15. OBLJETNICA (2003. - 2018.)

”

*Ako ne možeš
nahraniti stotinu
ljudi, nahrani samo
jednog čovjeka.*

”

*Totus Tuus -
Sav sam Tvoj
Marijo!*

SVETIŠTE MAJKE
BOŽJE IRSATSKE
San sam tvoj i sav sam tvoj Marijo!